

ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ

Της Νίκης 'Ηλιάδη

Η ανάγκη προσαρμογής τής ελληνικής εργατικής νομοθεσίας προς τὰ ἰσχύοντα στὶς ὑπόλοιπες χώρες τῆς Διεθνούς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, ὑφισταμένη ἤδη ἀπὸ τὸ 1948, ἔγινε ἐπιτακτικώτερη τὰ δύο τελευταῖα χρόνια ἐξ αἰτίας τῆς συνδέσεώς μας μὲ τὴν Ε.Κ.Α. Ἐπιβάλλεται, πραγματικά, ἡ δημιουργία μιᾶς ἀντιστοιχίας στὶς συνθήκες ἀπασχολήσεως, ὥστε ἡ δυνατότητα γιὰ ἐλεύθερη διακίνηση τοῦ εργατικοῦ δυναμικοῦ νὰ μὴν ἔχει καταστρεπτικές ἐπιπτώσεις στὴν ἐλληνικὴ οἰκονομία. Εἶναι αὐτονόητο διὰ μιὰ πρὸς τὸ καλύτερο μεταβολὴ τῶν ὀρων προσφορᾶς ἔργασίας καὶ τῶν ὀρων παροχῆς τῆς, θὰ συγκρατήσῃ, προσωρινά, τοῦλάχιστον, τὸ κῦμα φυγῆς τοῦ εργατικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὶς χώρες τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, καὶ ἰδίως πρὸς τὴν Δ. Γερμανία ὅπου, ἐξ αἰτίας τῆς μὴ καλυπτομένης ζήτησεως ἐργατικῶν χειρῶν, οἱ συνθήκες γιὰ τοὺς ἐργάτες ποὺ ζοῦν κάτω ἀπ' τὰ ἐλληνικὰ δεδομένα εἶναι, ἐκ πρώτης ὄψεως, δελεαστικές.

Παράλληλα, ὅμως, μὲ τὴν οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ σκοπιμότητα τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἐλληνικῆς εργατικῆς νομοθεσίας, ὑπάρχει καὶ τὸ θέμα τῆς ἐκπληρώσεως ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδας καθαρὰ νομικῶν ὑποχρεώσεων, πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση. Τὸ ἐλληνικὸ κράτος δεσμεύεται ἀπὸ διεθνεῖς συμβάσεις ποὺ μὲ νόμους ἢ νομοθετικὰ διατάγματα ἐκύρωσε καὶ κατέστησε ἔτσι ἐσωτερικοὺς νόμους, ὅπως ἐπίσης ἀπὸ διακηρύξεις - ἀρχές μὲ σκοπὸ τὴ θεμελίωση καὶ προάσπιση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα ἡ νο-

μικὴ αὐτὴ δέσμευση ἐπεκτείνεται στὶς ἀκόλουθες συμβάσεις καὶ διακηρύξεις:

1. Διεθνῆς Σύμβαση Ρώμης 1950 καὶ Πρωτόκολλο Παρισίων 1952 — Νόμος 2329) 1953 «διὰ τὴν προάσπισιν τῶν δ)των τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν».

2. Παγκόσμια Διακήρυξη τῶν Δ)των τοῦ Ἀνθρώπου — Γενικὴ Συνέλευση Ἑνωμένων Ἐθνῶν 1948.

3. Διεθνῆς Σύμβαση 87 «περὶ συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας κλπ.» — 1948 ὑπὸ Διεθνούς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας — Ν. Δ. 4204)61.

4. Διεθνῆς Σύμβαση 98 «περὶ ὀργανώσεως καὶ συλλογικῆς διαπραγματεύσεως» 1948 — Ν.Δ. 4205)61.

5. Καταστατικὸς Χάρτης Διεθνούς Ὀργανώσεως Ἐργασίας.

Μέχρι τὸ 1961, ἡμερομηνία ποὺ ἡ Ἑλλάδα ἐκύρωσε τὶς διεθνεῖς συμβάσεις 87 καὶ 98, ὑφιστάμενες ἐν τούτοις, ἤδη ἀπὸ τὸ 1948, οἱ συνθήκες ἔργασίας, οἱ σχέσεις ἐργατῶν-ἐργοδοτῶν, ἡ σύναψη συλλογικῶν συμβάσεων, τὰ θέματα τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ἡ ὀργάνωση τοῦ συνδικαλισμοῦ, καὶ γενικὰ ὅ,τι εἶχε σχέση μὲ τὸ δικαίωμα ἔργασίας ρυθμίζονταν ἀπὸ τὸ Ν. 3239)1955. Τὸ θεμελιῶδες, ὅμως, αὐτὸ νομοθέτημα καθορίζοντας ὑποτυπώδη δικαιώματα τῶν ἐργατῶν, περιορίζοντας ὑπέρμετρα ὀρισμένες κατὰ παράδοση ἀποδεκτὲς ἐλευθερίες τους, θεμελιώνοντας τέλος, τὸ δικαίωμα τῆς κρατικῆς ἐπεμβάσεως στὴ σύναψη τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, κατὰ τρόπο καταργητικὸ τῆς ἐλευθερίας, στὶς διαπραγματεύσεις ἐργατῶν-

έργοδοτων, βρισκόταν σε προφανή αντίθεση προς ό,τι συμβατικά ή μέσω των παραπάνω διακηρύξεων, είχε το ελληνικό κράτος αποδεχθεί. Η αντίθεση αυτή γίνεται έντονότερη μετά την προσχώρησή μας στις διεθνείς συμβάσεις 87 και 98 που καθορίζαν πια λεπτομερειακά και συγκεκριμένα τις ελευθερίες και τα δικαιώματα των εργαζομένων. Η ανάγκη εκπλήρωσης των επιταγών των συμβάσεων αυτών, της τροποποίησής άρα του Ν. 3239)1955, κατά τρόπο προσαρμοζόμενο στις διεθνείς υποχρεώσεις του ελληνικού κράτους, οδήγησε την Κυβέρνηση στην σύνταξη Νομοσχεδίου καταργητικού σε μεγάλο βαθμό, του παραπάνω νόμου. Το υπό ψήφιση, όμως, Νομοσχέδιο, διανύοντας από την κατάθεσή του στην Έπιτροπή Νομοθετικής Έξουσιοδοτήσεως τον Ιούνιο του 1962, μακρότατη χρονική πορεία, μέσα σε επικρίσεις και άντεγκλήσεις, τόσον από πλευράς αντιπολιτεύσεως όσον και από πλευράς εργατικών οργανώσεων, καταλήγει να αποσυρθεί από την Κυβέρνηση τον προηγούμενο μήνα, άγνωστο, όμως, αν οριστικά ή προσωρινά.

Έπειδή, άκριδώς, υπάρχει ή άβεβαιότητα αυτή, για την τύχη του και, ταυτόχρονα, για τα δικαιώματα της εργατικής τάξεως σε περίπτωση έπαναφοράς του, σκόπιμο είναι να διερευνηθεί το περιεχόμενό του και να τονιστούν τα κύρια σημεία του, αυτά που πιο πολύ καθάπτονται των συμφερόντων των εργαζομένων.

Α. Συνδικαλισμός

Η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Άνθρώπου, ο Καταστατικός Χάρτης της Διεθνούς Οργανώσεως Έργασίας και η Διεθνής Σύμβαση Έργασίας 87, θέτουν σαν ένα από τους όρους για τη βελτίωση της θέσεως του εργαζόμενου και την πραγμάτωση της κοινωνικής προόδου και της ειρήνης, την έφαρμογή της αρχής της συνδικαλιστικής ελευθερίας για τους εργαζόμενους, χωρίς οποιαδήποτε διάκριση «φύλου, ηλικίας, φυλής... πολιτικών πεποιθήσεων κλπ.». Η Παγκόσμια Διακήρυξη έπισημαίνει «έν προοιμίω» ότι θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης είναι η αναγνώριση σ' όλα τα μέλη της ανθρώπινης οικογένειας δικαιωμάτων «ίσων και αναπαλλοτριώτων» και ότι «ή παραγνώρισις και ή περιφρόνησις των δικαιωμάτων τούτων των ανθρώπων ώδήγησαν εις πράξεις θαρβαρότητος, αίτινες έξεγείρουν την συνείδησιν της ανθρωπότητας». Η διεθνής σύμβαση Ρώμης 1950 και το Πρωτόκολλο Παρισίων έξ άλλου, καθορίζουν τις συγκεκριμένες ελευθερίες του συνεταιρισμού, της ίδρύσεως συνδικάτων, της προσχώρησεως σε συνδικάτα με σκοπό την προαγωγή και προάσπιση των συμφερόντων των μελών τους, παρακάτω δε τονίζει ότι ή ένασκηση των αναφερθέντων δικαιωμάτων δέν έπιτρέπεται να συσχετίζεται με διακρίσεις πολιτικές ή οποιοσδήποτε άλλες.

Ίδιαίτερα ή Διεθνής Σύμβαση 87 «περι συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας του συνδικαλιστικού κινήματος» με τα άρθρα 2, 3 παρ. 2, 4, 5, 8, παρ. 2 και 11, αποτελεί κατευθυντήρια γραμμή για τη θέση, τη νομιμότητα της υπάρξεως και τον τρόπο έφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας οποιασδήποτε χώρας που έχει προσχωρήσει σ' αυτήν, και ειδικά ως προς το κεφάλαιο της ελευθερίας στην άσκηση του συνδικαλιστικού δικαιώματος. Ρυθμίζει κατά τρόπο αναγκαστικό το θέμα της ελεύθερης συστάσεως συνδικαλιστικών ενώσεων χωρίς να απαιτείται προηγούμενη άδεια της άρμόδιας αρχής, χωρίς να είναι δηλαδή δυνατό να έξαρτάται ή έκαστοτε ίδρυση μίας ενώσεως τέτοιας μορφής από οποιαδήποτε κρίση, πολιτικής ή άλλης σκοπιμότητας και με μοναδικό περιορισμό τη συμμόρφωση των μελών προς τα καταστατικά των συνδικαλιστικών οργανώσεων που όμως, όπως κατά το άρθρο 3 ορίζεται, έκπονούνται έλευθερα χωρίς και έδώ να υπάρχει για την αρχή δυνατότητα περιορισμού του δικαιώματος. Το ίδιο ίσχύει και για το δικαίωμα συστάσεως Όμοσπονδιών και Συνομοσπονδιών και της έγγραφής σ' αυτές εργάτη σά μέλους. Άπαγορεύεται δηλαδή στη δημόσια Αρχή, όπως και στη Διοίκηση της Όμοσπονδίας ή Συνομοσπονδίας οποιαδήποτε άπόφαση περιοριστική του δικαιώματος αυτού, έκτός αν δέν τηρείται από το μέλος ή βασική υποχρέωση που αποτελεί άλλωστε και την μοναδική προϋπόθεση της άσκήσεως του συνδικαλιστικού δικαιώματος: ή συμμόρφωση προς το Καταστατικό της Ένώσεως Αναγνωρίζεται κατά συνέπεια σαν υποχρεωτική για τον έσωτερικό νομοθέτη ή αυτονομία του Σωματείου, ή άπόλυτη ανεξαρτησία του από έπεμβάσεις οποιασδήποτε φύσεως, μ' οποιαδήποτε προσχήματα και για οποιοδήποτε σκοπό, άφου δέν είναι δυνατό να επέμβει ή Διοίκηση, ούτε κατά τη σύσταση ούτε κατά τη λειτουργία, ούτε για τη διάλυσή του, έκτός αν παραβιάζεται με πράξεις των οργάνων του ή κειμένη νομοθεσία. Άκόμη, καθορίζεται σαν αρχή, ή μη δυνατότητα ανάμιξεως των εργοδοτών και του Κράτους σε εργατικές οργανώσεις, και αντίστροφα — οι ενώσεις δηλαδή εργατών είναι άμιγείς, αυτότελείς και αυτόνομες, το ίδιο και οι αντίστοιχες των εργοδοτών. Προκύπτει, έπίσης, από τη διατύπωση των διατάξεων της συμβάσεως 87 ότι ή αυτότέλεια των σωματειακών οργανώσεων έπεκτείνεται έξ ίσου υποχρεωτικά στον τομέα της διοικήσεως και διαχειρήσεως της περιουσίας των οργανώσεων, των ασφαλιστικών ταμείων τους, τομέα που, όπως θα πούμε παρακάτω, ιδιαίτερα έχει κακοπάθει από τη νομοθετική ρύθμιση του εργατικού νομοσχεδίου. Το πνεύμα, σε συμπέρασμα, που διατρέχει την από πολλές άπόψεις άκρως προοδευτική, διεθνή σύμβαση 87, καταδεικνύεται α) από την διάταξη του άρθρου 8, που σύμφωνα μ' αυτήν,

ή Ἐθνική Νομοθεσία δὲν πρέπει νὰ προσβά-
λει ἢ νὰ ἐφαρμόζεται κατὰ τρόπο προσβάλ-
λοντα τὶς διασφαλίσεις τὶς προβλεπόμενες
ὑπὸ τῆς συμβάσεως, καὶ β) ἀπὸ τὸ προοίμιό
της, ὅπου τονίζεται ὅτι ἡ Σύμβαση ἔγινε
«ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνδιασκέψεως ἀποδεκτῆ»,
γιατὶ «ἔλαβε μεταξύ ἄλλων ὑπ' ὄψιν ὅτι....,
τὸ προοίμιον τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς
Διεθνούς Ὀργανώσεως Ἑργασίας, μεταξύ
ἄλλων μέσων δυναμένων νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν
εἰρήνην καὶ νὰ βελτιώσουν τὴν θέσιν τῶν ἐρ-
γαζομένων ἀναφέρει καὶ τὴν πραγμάτων
τῆς ἀρχῆς περὶ συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας
καὶ ὅτι ἡ Διακήρυξις τῆς Φιλοδελφείας ἐτόνι-
σεν καὶ πάλιν ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καὶ
τοῦ συνεταρίζεσθαι εἶναι ἀπαραίτητος ὁρος
σταθερᾶς προόδου».

Σύμφωνα μὲ τὴν παραπάνω διάταξη τοῦ
ἄρθρου 8, ἡ ἐθνική νομοθεσία πρέπει νὰ μὴ
προσβάλλει τὶς ἀρχές (ἐλευθερίες - δικαιώμα-
τα) ποὺ τέθηκαν ἀπὸ τὴ Διεθνή Σύμβαση.
Ἄρα, ἂν ἀντίκειται σ' αὐτὲς π ρ έ π ε ι
νὰ τ ρ ο π ο π ο ι ε ἴ τ α ι, προσαρμοζό-
μενη πρὸς αὐτὲς. Ἀκόμη, ἐπὶ πλέον, αὐτῶν,
τὸ ἄρθρο 11 καθιστᾷ κάθε Κράτος - μέλος
τῆς Διεθνούς Ὀργανώσεως ὑ π ε ὑ θ υ ν ο
φ ρ ο υ ρ ὸ τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθερι-
ῶν, ἐπιβάλλοντάς του τὴν ὑποχρέωση τῆς
χρησιμοποίησεως «ὄλων τῶν προσφόρων μέ-
σων γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ τούτου».

Αὕτη εἶναι ἡ διεθνῆς ὑποχρέωση ποὺ ἀ-
ναλαμβάνει κάθε Κράτος ποὺ κυρώνει τὴ
σύμβαση, καὶ σύμφωνα μ' αὕτη τὴν ἐπιταγή
ἔπρεπε ἡ Κυβέρνηση νὰ ἀναπροσαρμόσει τὴν
ἐλληνική ἐργατικὴ νομοθεσία στὸν τομέα
τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν.

Σήμερα, παρ' ὅλες τὶς κατὰ καιροὺς ἐ-
πίσημες διακηρύξεις καὶ ἐπαγγελίες γιὰ τὴν
ἐλεύθερη ἄσκηση τοῦ συνδικαλιστικοῦ δικαι-
ώματος, ἰσχύουν ἀκόμη οἱ ἀκόλουθοι νόμοι
καὶ ψηφίσματα, ποὺ διαμορφώνουν, κυρίως,
τὰ πλαίσια καὶ τὸ κλίμα, ποὺ μέσα τους ἀ-
ναπτύσσονται οἱ ἐλευθερίες τῶν ἐργαζομένων.

α) Ν. 1984)39 καὶ 1086)39 τῆς δικτατο-
ρίας τῆς 4ης Αὐγούστου: ἐπιστρατεύονται οἱ
ἀπεργοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἐργάτες.

β) Ν. 1985)39: οἱ διοικητικὲς ἀρχές δια-
τάσσουν τὴν ἀπόλυση ἐργαζομένων σὲ ἐπι-
χειρήσεις Κοινῆς Ὀφελείας.

γ) Ν. 516)48 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφρο-
σύνης κλπ.»: ἀπολύονται ἀπὸ τὴν ἐργασία
τους γιὰ συνδικαλιστικὴ δραστηριότητα καὶ
πολιτικὰ φρονήματα.

δ) Ν. 512)48: ἡ Κυβέρνηση ἔχει τὸ δι-
καίωμα νὰ διατάσσει τὴν ἀπόλυση ὁποιοῦ-
δήποτε ἐργαζομένου σὲ ἐπιχειρήσεις Κοινῆς
Ὀφελείας γιὰ λόγους «ἀσφαλείας».

ε) ΜΘ' ψήφισμα 1946 «περὶ ἀπολύσεως
προσωπικοῦ δημοσίων ὑπηρεσιῶν» γιὰ πο-
λιτικὰ φρονήματα καὶ «στερήσεως ἐφ' ὁ-
ρ ο υ ζ ω ἦ ς» ἀπ' τὸ δικαίωμα προσλή-
ψεως σὲ ὁποιαδήποτε δημόσια, δημοτικὴ ἢ
κοινοτικὴ ὑπηρεσία.

στ) Ν. 1024)40: ἀφαιρεῖται ἡ ἄδεια ἀ-
σκήσεως ἐπαγγέλματος ἀπ' ὄσους ἀναπτύσ-

σουν συνδικαλιστικὴ δραστηριότητα, ποὺ θὰ
χαρακτηρίζονταν ἀπ' τὴν Ἀστυνομία σὰ μὴ
νομιμόφρονες.

ζ) Ν. 617: ἀποστερεῖ ἀπ' τὶς συντάξεις
τοὺς κριθέντες ὅτι συμμετείχαν στὴν «ἀν-
ταρσία» καὶ ἐπεκτείνει τὴ στέρηση στὶς οἰ-
κογένειές τους.

η) Ν. 2348 καὶ 2519 τοῦ 35 περὶ καπνερ-
γατῶν: ἡ ἀνάληψη ἐργασίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ
τὴν κρίση τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

θ) Ἄρθρο 14 τοῦ Ν. 2963)54: ἀποκλείε-
ται ἡ ἀπόκτηση ἐργατικῆς κατοικίας στοὺς
ὑπόπτους «κοινωνικῶν» φρονημάτων, μολονό-
τι καὶ αὐτοὶ ὑπόκεινται σὲ κρατήσεις ὑπὲρ
τοῦ ὀργανισμοῦ ἐργατικῆς κατοικίας.

Οἱ παραπάνω νόμοι καὶ ψηφίσματα δὲν
καταργοῦνται ἀπὸ τὸ νομοσχέδιο παρ' ὄλο
ποὺ κατ' εὐθεία καὶ ἀπροκάλυπτα ἀντιβαί-
νουν στὶς ἐπιταγὲς τῶν διεθνῶν συμβάσεων,
τῶν Παγκοσμίων Διακηρύξεων, τῶν ἀρχῶν
τῆς πραγματώσεως τῆς ἰσότητος τῶν πολι-
τῶν στὴν ἀπονομὴ καὶ ἐνάσκηση θεμελιω-
δῶν δικαιωμάτων. Σαφῆς εἶναι ἡ διάκριση
μὲ βάση κριτήρια πολιτικά, παρ' ὄλο ποὺ
τοῦτο ἀπαγορεύεται ρητὰ ἀπ' τὶς προανα-
φερθεῖσες συμβάσεις 87 καὶ 98, ὅσο κι' ἀπ'
τὴ σύμβαση τῆς Ρώμης, ὅπως ἐπίσης, καὶ
διαφανῆς ἢ προσπάθεια ἀποστερήσεως, τῆς
μεγαλύτερης μερίδας τῶν ἐργαζομένων ἀπ'
τὸ βασικὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς στὴν
κοινωνικὴ ζωὴ τῆς χώρας τους. Οἱ παραπάνω
νόμοι δικτατορικῆς ἐμπνεύσεως, φτάνουν μέ-
χρι τὸ σημεῖο νὰ ἐξαρτοῦν τὴν ἀνάληψη ἐργα-
σίας ἀπὸ τὴν κρίση τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν.
Οἱ καπνεργάτες, ἰδίως, τελοῦν κάτω ἀπὸ ἐν-
τελῶς ἀπαράδεκτο καθεστῶς ἀφοῦ γιὰ τὴν
ἀνάληψη ἐργασίας ἀπαιτεῖται π ρ ο η -
γ ο ὑ μ ε ν η ἀ π ό φ α σ η ἐπιτροπῆς
στὴν ὁποία προΐσταται ὁ Διοικητῆς Ἀσφα-
λείας. Ἡ διάρκεια τῆς ἐργασιακῆς συμβάσε-
ως εἶναι μιᾶς ἐβδομάδας, ἀκολουθεῖ ἀπόλυ-
ση καὶ ἐπαναπρόσληψη μὲ τὴν ἴδια διαδικα-
σία, ἢ τουλάχιστον, μὲ τὴν ἀπειλὴ ἐπαναλή-
ψεως τῶν ἴδιων διατυπώσεων. Ὁ ἐκβιασμός
τῶν καπνεργατῶν γιὰ νὰ μὴν ἐγείρουν καμ-
μιὰ ἔστω καὶ ἐλάχιστη, ἀξίωση εἶναι, τελεί-
ως, ἀπαράδεκτος γιὰ κράτος ποὺ ἰσχυρίζε-
ται ὅτι εἶναι δημοκρατικό. Ἐκτὸς αὐτοῦ
καὶ κατὰ παράβαση τῶν ἐπιταγῶν τοῦ ἄρ-
θρου 3 τῆς συμβ. 87 γιὰ τὴν ἐλεύθερη ὀρ-
γάνωση, δράση, ἐκπόνηση καταστατικῶν, μὴ
διάλυση τῶν σωματείων ἀπὸ τὶς διοικητικὲς
ἀρχές λόγω συνδικαλιστικῆς δραστηριότη-
τας κλπ., δὲν καταργεῖται οὔτε ὁ Ν. 509)
47 ποὺ ἐπιτρέπει τὴ διάλυση σωματείων
ἀπὸ τὴ Διοίκηση, λόγω, ἀκριβῶς συνδικαλι-
στικῆς δράσεως. Ἡ ἐλευθερία ἄρα τῆς σω-
ματειακῆς ὀργανώσεως παραμένει γιὰ τὴν ἐλ-
ληνικὴ πραγματικότητα γράμμα κενό. Ἀκό-
μη, ἡ στέρηση τῆς ἄδειας ἀσκήσεως ἐπαγ-
γέλματος θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελέσει ἀντικεί-
μενο νομοθετικῆς καταργήσεως.

Ὅχι μόνο τὰ ἄτομα καθ' ἑαυτὰ πάσχουνε
ἀπὸ τὴν ἀνισότητα στὴν ἀπονομὴ τοῦ δικαι-
ώματος ἐργασίας, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ὁμοσπον-

δίες και σωματεία τίθενται «έκτος μάχης» με βάση κριτήρια πολιτικά. Απονέμεται στον έκαστοτε Πρόεδρο και στη Διοίκηση της Γενικής Συνομοσπονδίας το δικαίωμα να χαρακτηρίζουν οργανώσεις εργαζομένων σαν «άριστερες» και να τις διαγράφουν από τη ΓΣ ΕΕ. Έτσι, 23 Όμοσπονδίες, οι πιο δυναμικές, που αριθμούνε χιλιάδες μέλη, μεταξύ των οποίων και η Όμοσπονδία Αυτόκινητιστών, Υπαλλήλων ΔΕΗ, Εκπαιδευτικών Λειτουργών, Ηλεκτρισμού, Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας, συνταξιούχων ΙΚΑ, Οικοδόμων, Εργατών Μεταλλείων, Εργατών Τύπου, βρίσκονται έξω απ' τη δύναμη της ΓΣΕΕ. Προφανώς, η συνδικαλιστική τους δραστηριότητα δεν είναι σύμφωνη με τις επιδιώξεις, τα συμφέροντα και τους σκοπούς του Προέδρου και των «σύν αυτώ».

Β. Συλλογικές συμβάσεις.

Από τη διεθνή σύμβαση 98 «περι εφαρμογής των αρχών του δικαιώματος οργανώσεως και συλλογικής διαπραγματεύσεως», με τα άρθρα 1, παρ. 1, 2 και 4 καθορίζεται σαν τρόπος προσεγγίσεως των διίσταμένων απόψεων των εργατών από τη μιὰ πλευρά και των εργοδοτών από την ἄλλη: ἡ ἐκούσια, ἐλεύθερη διαπραγμάτευση μεταξύ τους, ἀναφορικὰ με τοὺς βασικοὺς ὁρους ἐργασίας, τὸ ὕψος δηλαδὴ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ τὶς ὥρες ἀπασχολήσεως, με μέσο τὴ συλλογικὴ σύμβαση.

Ὁ θεσμὸς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων σκοπὸν ἔχει νὰ βοηθᾶει στὴν ἐξομάλυνση τῆς ὀξύτητος ποὺ λόγω κοινωνικοῦ συστήματος καὶ συγκεκριμένων οικονομικῶν συνθηκῶν ἀναπτρέπτα χαρακτηρίζει τὶς σχέσεις ἐργατῶν-εργοδοτῶν. Γιὰ νὰ μπορεῖ ὁμοίως νὰ ἀποδείξει τελεσφόρος πρὸς τὴν κατεύθυνση ἀκριβῶς, τοῦ κατευνασμοῦ τῶν διενέξεων, πρέπει νὰ γίνεται κάτω ἀπὸ μιὰ ὀρισμένη προϋπόθεση. Ἡ προϋπόθεση αὐτὴ εἶναι ἡ ἐλεύθερη ἐπιλογή τῶν συναψῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, χωρὶς καμμιά κρατικὴ ἐπέμβαση. Ἄν, ἀντίθετα, τὸ Κράτος ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπεμβαίνει, εἴτε ἄμεσα, εἴτε ἔμμεσα καὶ με κριτήρια δῆθεν «γενικωτέρου συμφέροντος» νὰ τροποποιεῖ ἢ καὶ νὰ καταργεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, νὰ καθιλώνει τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια καὶ νὰ ρυθμίζει κατ' ἀρέσκεια τοὺς ὑπόλοιπους ὁρους ἀπασχολήσεως, καταργεῖ ἔμμεσα τὸ δικαίωμα ἀπεργίας, ἐμμένει οὐσιαστικὰ στὸ σύστημα διατιμῆσεως τῆς ἐργασίας καὶ κονιορτοποιεῖ ἔτσι, τὸ ἱστορικὰ ἀναγνωρισμένο καὶ καθιερωμένο δικαίωμα τῶν εργατῶν νὰ ἀγωνίζονται γιὰ τὶς διεκδικήσεις τους.

Τὸ Κράτος - μέλος Ἑλλάδα ἀμφισβητεῖ τὴν ὑπαρξὴ νομικῆς δεσμεύσεως ἀπὸ τὴν παραπάνω διεθνή σύμβαση. Ἀνεξάρτητα, ὁμοίως, ἀπ' τὸ ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμιά, ἀπολύτως, ἀσάφεια στὴν ἔκφραση καὶ ἀμφιβολία γιὰ τὴ δεσμευτικότητα τῆς διατάξεως τοῦ

ἄρθρου 4, σὰν κατευθυντήριας γραμμῆς γιὰ τὴ νομοθεσία κάθε συμβαλλόμενου κράτους, ἀναφορικὰ με τὶς συλλογικὲς συμβάσεις, τὸ θέμα τοποθετεῖται, ἄλλοιῶς, πιὸ καίρια καὶ πιὸ ζωτικὰ γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν εργαζομένων: πρόκειται γιὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς συναψῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, τὴν ἀπουσία κάθε κρατικῆς παρεμβάσεως μ' ὅποιοδήποτε πρόσχημα. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀναγνωρίσει τὸ Κράτος - μέλος τὴν ὑποχρεωτικότητά τῆς διεθνούς συμβάσεως, ὡς πρὸς τὸ σημεῖο τῆς ἐνισχύσεως καὶ ἐνθαρύνσεως γιὰ τὴ συναψὴ συλλογικῶν συμβάσεων. Ἀπαιτεῖται, ἐπὶ πλέον καὶ κυρίως, ὅπως τὴν ὑποχρέωση αὐτὴ, ἐφ' ὅσον τὴν ἀναγνωρίσει, νὰ τὴν ἐκπληρώσει, ὅπως ἀκριβῶς τοῦ τὴν ἐπιβάλλει ἡ σύμβαση 98: νὰ προχωρήσει δηλαδὴ στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐλεύθερης καὶ ἐκούσιας διαπραγματεύσεως καὶ νὰ μὴν παρέμβει παρὰ μόνον ὅταν κρίνει ὅτι θίγεται ἀπ' τὸ περιεχόμενον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἡ κειμένη νομοθεσία. Ἡ παράθεση τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τῆς συμβάσεως θὰ βοηθήσει περισσότερο στὴν κατανόηση τῶν ἀντιθέσεων μεταξύ τοῦ τί θὰ ἔπρεπε νὰ ἰσχύσει καὶ τί ὄντως ἰσχύει.

Ἄρθρο 4 συμβ. 98: Δέον νὰ λαμβάνονται, ἐφ' ὅσον εἶναι τοῦτο ἀναγκαῖον, μέτρα ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰς ἐθνικὰς συνθήκας, δι' ὧν νὰ ἐνισχύεται καὶ νὰ προωθῆται ἡ εἰς εὐρυτάτην κλίμακα ἀνάπτυξις καὶ χρησιμοποίησις διαδικασιῶν δι' ὧν εργοδοτῶν καὶ εργοδοτικῶν ὁργανώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ ὁργανώσεων εργαζομένων ἀφ' ἑτέρου, νὰ ἔρχονται ἐκ οὐσὶως εἰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ρύθμισιν τῶν ὁρων ἀπασχολήσεως.

Πρὸς τὴν ὑποχρέωση αὐτὴ συμμορφουμένη ἡ Ἑλλάδα τροποποιεῖ τὸ καθεστῶς τοῦ Ν. 3239)55. Τί ἴσχυε βάσει αὐτοῦ τοῦ Νόμου;

Ἄρθρο 20 παρ. 2. Ἐν ἡ περιπτώσει συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀπόφασις διαιτησίας ἀντιτίθεται εἰς τὴν γενικὴν ἢ εἰδικὴν οἰκονομικὴν ἢ κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, οἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Συντονισμοῦ δι' ἡτιολογημένης κοινῆς ἀποφάσεως τῶν, ἐκδιδομένης μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 28 Συμβουλίου (πρόκειται γιὰ τὸ «Ἐθνικὸ Γνωμοδοτικὸ Συμβούλιο Κοινωνικῆς Προνοίας», στὸ ὅποιο μετεῖχαν καὶ πέντε ἐκπρόσωποι τῶν εργαζομένων)... ἢ νὰ μὴ ἐγκρίνου ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἢ ἀπόφασιν διαιτησίας.

Ἄρθρο 12: Κατ' ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου διαιτητικοῦ διοικητικοῦ δικαστηρίου ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις ἐφέσεως ὑπὸ τινος τῶν ἐν διενέξει ὁργανώσεων ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου δευτεροβαθμίου διοικητικοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου κλπ.

Ἐπομένως ὁ νόμος 3239 καθιέρωνε ἄμε-

σα καὶ φανερά τὴν ἐπέμβαση τοῦ Κράτους στὶς συλλογικὲς συμβάσεις, ἀφοῦ παρῆχε στοὺς ὑπουργοὺς Ἐργασίας καὶ Συντονισμοῦ τὸ δικαίωμα μὲ κοινὴ ἀπόφαση νὰ τροποποιοῦν ἢ καὶ νὰ καταργοῦν τὸ περιεχόμενο τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἂν ἔκριναν ὅτι αὐτὸ ἀντιτίθεται «εἰς τὴν γενικὴν ἢ εἰδικὴν οἰκονομικὴν ἢ κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως». Ἀκόμη, γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους, μὲ τὴν ἴδια μᾶλλον πρόφαση, μποροῦσαν νὰ καταργήσουν ἀποφάσεις διοικητικῶν διαιτητικῶν δικαστηρίων ποὺ ἐκδόθησαν, ἀκριβῶς, ἀπὸ ἀφορμὴ διενέξεως περὶ τὸ περιεχόμενο συλλογικῆς συμβάσεως. Μιὰ ὁμῶς ποὺ ἡ Κυβέρνηση ἐκύρωνε τὴ διεθνή σύμβαση 98 καθιστώντας τὴν ἔτσι νόμο τοῦ Κράτους, ἔπρεπε μὲ κάποιο τέχνασμα νὰ φανεῖ ὅτι συμμορφώνεται πρὸς τὴ σύμβαση αὐτὴ καὶ εἰδικώτερα πρὸς τὴν ἐπιταγὴ τῆς γιὰ τὴν μὴ ἀνάμιξη τοῦ Κράτους στὴ σύναψη τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Καὶ τί κάνει: α) Μὲ τὸ ἄρθρο 6 τοῦ Νομοσχεδίου, καταργεῖ τὸ ἄρθρο 20 τοῦ Νόμου 3239)55. Καὶ μὲ τὸ ἄρθρο 4, ἀντικαθιστᾷ τὴν παραγρ. 3 τοῦ Ν. 3239, ὡς ἐξῆς:

Παρ. 3: Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἔργασίας περιέχει ὄρους ἀσαφεῖς ἢ ἀντικειμένους εἰς τοὺς νόμους ἢ παραβλάπτοντα τὸ γενικώτερον συμφέρον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἢ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἐκτιμώμενον ἐν τῷ πλαίσιῳ τῆς ἐκάστοτε ἀκολουθουμένης κοινωνικῆς ἢ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται οἱ Ὑπουργοὶ Συντονισμοῦ ἢ Ἐργασίας νὰ παραπέμπουν ταύτην ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβάθμιου Διοικητικοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου πρὸς διόρθωσιν, συμπλήρωσιν, τροποποίησιν ἢ κατάργησιν, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει κλπ.

Δηλαδή: Ἡ Κυβέρνηση δὲ θὰ μπορεῖ πιά διὰ τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Συντονισμοῦ νὰ ἀποφασίζει τὴν τροποποίησιν ἢ τὴν κατάργησιν συλλογικῆς συμβάσεως, θὰ ἔχει, ὁμῶς, τὸ δικαίωμα νὰ τὴν παραπέμπει σὲ δευτεροβάθμιο διοικητικὸ διαιτητικὸ δικαστήριον ἂν κρίνει ὅτι οἱ ὄροι τῆς συμβάσεως εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὸ γενικώτερο οἰκονομικὸ ἢ κοινωνικὸ συμφέρον, ὅπως τοῦτο ἐκτιμᾶται μὲ γνώμονα τὴν «ἐκάστοτε ἀκολουθουμένην οἰκονομικὴν ἢ κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως». Τὴν ὑπαρξὴ τῆς ἀντιθέσεως αὐτῆς τὴν διαπιστώνει ἕνας Ὑπουργός, κατ' ἀνεξέλεγκτη μάλιστα κρίσιν, ἐνῶ κατὰ τὸν νόμο 3239 ὑπῆρχαν ὀρισμένες τυπικὲς, ἔστω, διασφαλίσεις, ὅπως ἡ κοινὴ ἀπόφασις δύο Ὑπουργῶν καὶ ἡ σύμφωνη γνώμη τριμεροῦς Συμβουλίου. Τὰ δὲ κριτήρια τῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν δὲν θὰ ἀναζητοῦνται, ὅπως εἶναι γνωστό, στὸ «γενικώτερο κοινωνικὸ ἢ οἰκονομικὸ συμφέρον» τοῦ Κράτους, ἀλλὰ στὸ πολὺ εἰδικώτερο πολιτικὸ συμφέρον τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ «νομισματικὴ σταθερότης» καὶ ἡ δημιουργία δῆθεν «ἀνισότητος μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» θὰ ἀποτελέσουν καὶ πάλι τὰ ἐπιχειρήματά τῆς γιὰ τὴν καθήλωσιν τῆς ἐργατικῆς ἀμοιβῆς, γιὰ τὴ δυνατότητα ἀνατροπῆς ἀκόμη καὶ ἐνὸς μίνιμουμ (3%) αὐξήσεως, ποὺ πρὶν οἱ Ὑπουργοὶ Συντονισμοῦ καὶ Ἐργασίας δὲν εἶχαν δικαίωμα νὰ ἀνατρέψουν. Παρακάτω, ποιό εἶναι τὸ νόημα τῆς παραπομπῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως σὲ δευτεροβάθμιον δικαστήριον; Π ο ι ἄ δ ι α φ ο ρ ἄ θὰ κληθεῖ τὸ δικαστήριον νὰ λύσει; Γιατί, ἡ διαφορὰ μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν λήγει μὲ τὴν ὑπογραφή τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, τῆς ὁποίας κατὰ τεκμήριον οἱ ὄροι εἶναι ἀποτέλεσμα συμφωνίας καὶ κοινῆς ἀποδοχῆς. Ἄν δὲ αὐτὸ δὲν συμβαίνει, τότε ὑπάρχει ἡ δυνατότητα προσφυγῆς στὸ πρωτοβάθμιον δικαστήριον, καὶ ὑπάρχει, κυρίως, τὸ δικαίωμα ἀπεργίας. Ἐπομένως, ἡ μόνη διαφορὰ ποὺ στὴν πραγματικότητα θὰ λύσει τὸ δευτεροβάθμιον δικαστήριον, ὅταν ἀπ' εὐθείας σ' αὐτὸ παραπέμπει ὁ Ὑπουργός τῆς συλλογικῆς σύμβασης, θὰ εἶναι αὐτὴ ποὺ θὰ ὑπάρχει μεταξὺ Κυβερνήσεως - ἐργοδοτῶν.

β) Ἐνῶ ὁ Νόμος 3239 στὴν καταργούμενη διάταξιν 12 παρῆχε δικαίωμα ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως πρωτοβαθμίων διοικητικῶν διαιτητικῶν δικαστηρίων, ἐπὶ διενέξεως μεταξὺ ἐργατῶν - ἐργοδοτῶν ἀπὸ ἀφορμὴ τῆς συλλογικῆς σύμβασης, μόνον στὰ «ἐν διενέξει» μέρη τῶρα, μὲ τὸ «εἰς ἀντικατάστασιν» ἄρθρο 3 τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ἴδιο δικαίωμα παρέχεται καὶ στὸν Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἢ Συντονισμοῦ «ἀνεξαρτήτως τῆς ἀσκήσεως ἢ μὴ ἐφέσεως ὑπὸ τῶν ἐν διενέξει μερῶν», ἐὰν κριθεῖ ὅτι συντρέχει μιὰ ἀπ' τὶς προϋποθέσεις τῆς παρ. 3 τοῦ ἁρθροῦ 2. Ἄν δηλαδὴ ὁ Ὑπουργός κατ' ἀπόλυτη καὶ ἀνεξέλεγκτη κρίσιν θεωρήσει ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου ἔρχεται σὲ ἀντίθεση «πρὸς τὸ γενικώτερον συμφέρον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἢ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας κλπ.», ὅπως αὐτὸ διαγράφεται ἀπὸ τὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν. Εὐρύνεται, λοιπόν, ὁ κύκλος ἐπεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως, γιὰ νὰ ἀποκλεισθεῖ καὶ ἡ τελευταία πιθανότητα διαστάσεως τοῦ περιεχομένου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων πρὸς τὴν κυβερνητικὴν ἐκτίμησιν τοῦ «γενικωτέρου συμφέροντος». Γιατὶ α) Πῶς ἕνα ὁποιοδήποτε ὄργανο δικαιοδοτικόν, μπορεῖ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ὑπαρξὴ ἢ ἀνυπαρξίαν τῆς προϋποθέσεως τοῦ ἁρθροῦ 2, προκειμένου νὰ προβεῖ σὲ τροποποίησιν ἢ κατάργησιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως; Ἐνα ἀπ' τὰ δύο: Ἡ θὰ προβεῖ σὲ καθολικὴν ἐξέτασιν τῶν οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν συνθηκῶν στὴν συγκεκριμένη περίπτωσιν καὶ μὲ γνώμονα τὰ συμπεράσματά του καὶ τὶς κυβερνητικὲς ἀπόψεις θὰ κρίνει τὴν ἔλλειψιν «ἀντιθέσεως πρὸς τὸ γενικώτερον συμφέρον τοῦ κράτους» πρὸς τὸ περιεχόμε-

νο τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἢ θὰ δεχθεῖ τὴν ἀποψη τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀντιθέσεως, χωρὶς τὸ ἴδιο νὰ ἐξετάσει τὴν οὐσία τῆς ὑποθέσεως. Ἐνα ὄργανο ἀπονομῆς δικαιοσύνης ἔχει καὶ ὀρισμένη δικαιοδοσία καὶ ὀρισμένες δυνατότητες. Ὁ ἔλεγχος τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους εἶναι ἔργο τῆς Βουλῆς, συνεπῶς ὑπερβαίνει τὸ δικαστήριον τῆ δικαιοδοσία του ὅταν ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἀφορμῆ ἐπιτελεῖ τὴν ἴδια λειτουργία, ἐκτός, ὅμως, ἀπ' αὐτό, εἶναι καὶ ἀδύνατο, πρακτικῶς, νὰ κρίνει ἂν π.χ. μιὰ αὐξηση 4% θὰ ἔχει ἀντίκτυπο στὸ γενικώτερο συμφέρον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἢ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἐπομένως μένει τὸ δεύτερο. Θὰ ἀποδέχεται, δηλαδή, τὴν κυβερνητικὴ ἀποψη καὶ μὲ βάση αὐτὴν θὰ τροποποιεῖ ἢ θὰ καταργεῖ τὴ συλλογικὴ σύμβαση ἢ τὴν διαιτητικὴν ἀπόφαση. β) Τί ἐχέγγυα ἀμερόληπτης κρίσεως δίνει ἡ σύνθεση τοῦ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου; Συγκροτεῖται ἀπὸ ἓνα Σύμβουλο Ἐπικρατείας ἢ Ἀρεοπαγίτη ἢ Σύμβουλο Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὡς πρόεδρος. Ἀπὸ ἓναν ὑπάλλληλο τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἓνα ἀντιπρόσωπο τοῦ Συνδέσμου Βιομηχάνων, ἓναν ἀντιπρόσωπο τῆς Συνομοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν, ἓνα μέλος ὀριζόμενον ἀπὸ τὴν Γενικὴ Συνομοσπονδία καὶ ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου τῆς πρωτεύουσας τοῦ νομοῦ, στὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπογράφηκε ἡ συλλογικὴ σύμβαση ἢ ἐκδόθηκε ἡ ἀπόφαση τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστηρίου ἢ ἀπὸ τὸν Γενικὸν Γραμματέα τῆς οἰκείας Ὀμοσπονδίας, προκειμένου γιὰ ἐθνικὴ - ὁμοιοεπαγγελματικὴ σύμβαση. Στὶς συνεδριάσεις τοῦ ΔΔΔΔ καλοῦνται καὶ μετέχουν ὑποχρεωτικὰ ἓνας ἀντιπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ καὶ ἓνας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας σὰν εἰσηγητὲς του χωρὶς ψῆφο.

Πρόκειται ἄρα γιὰ ὄργανο ἐκτελεστικὸ τῆς Κυβερνήσεως ποὺ θὰ ὑπαγορεύει, ἀπλῶς, τοὺς ὅρους τῆς κατ' ἀπόλυτην ἀρέσκεια καὶ ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς «νομισματικῆς σταθερότητος».

Μὲ τὸ σχέδιον ἀφήνονται, ἐπίσης, νὰ ἰσχύσουν καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἀντεργατικὲς διατάξεις τοῦ νόμου 3239 ὅπως εἶναι:

α) Τὸ δικαίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ παρατείνει τὴν ἰσχύ μιάς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας μέχρι καὶ ἓνα χρόνον.

β) Ἡ διάταξη κατὰ τὴν ὁποία ἀπὸ τῆς παραπομπῆς στὴν διαιτησίαν καὶ σὲ διάστημα 60 ἡμερῶν, ἀπαγορεύεται ἡ κήρυξη ἀπεργίας καὶ προβλέπονται βαρύτερες κυρώσεις.

Γ.— Ἀσφαλιστικὴ Ὄργανισμοί—Ἐμέμβαση τῆς Διοικήσεως—Προνόμια ὑπὲρ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε.—Ἄρθρο 27 τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρ. 1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, πάσαι αἱ καταστατικαὶ διατάξεις αἱ

ἀφορῶσαι τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν Ὄργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ πολιτικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας... θεσπίζονται, συμπληροῦνται, τροποποιοῦνται ἢ καταργοῦνται διὰ Β.Δ., ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ οἰκείου Ὄργανισμοῦ, καὶ γνώμην τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Παρ. 2. Ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρω θεσπισίς, συμπλήρωσις, τροποποιήσις ἢ κατάργησις ἀσφαλιστικῶν ὀργανωτικῶν διατάξεων... κλπ.

Παρ. 3. Ἡ κατὰ τὴν παρ. 1 διαδικασία ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν διατάξεων αἰτινες ὀρίζουν περὶ Α).... Β)... Γ) τῆς ὀργάνωσεως, τῆς συνθέσεως, τοῦ τρόπου συγκροτήσεως, τῆς ἀρμοδιότητος τῶν πάσης φύσεως ὀργάνων διοικήσεως τῶν Ὄργανισμῶν. Δ) τῆς διοικητικῆς ὀργάνωσεως..., τῆς οἰκονομικῆς ὀργάνωσεως, τῆς τοποθετήσεως καὶ χρησιμοποιοῦσεως τῶν κεφαλαίων των καὶ τῆς διενεργείας ἐλέγχου ὑπὸ τῶν ὀριζομένων ὀργάνων ἢ ἐπιτροπῶν κλπ.

Ἐπομένως, ἀπονέμεται στὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας πλήρην ἐλευθερίαν ἐπεμβάσεως στὴ ζωὴ τῶν ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ἀφοῦ τὰ καταστατικὰ τους θεσπίζονται, τροποποιοῦνται ἢ καταργοῦνται μὲ Βασιλικά Διατάγματα τῶν ὁποίων τὴν ἐκδοσὴ προκαλεῖ. Δὲν ὑπάρχει δὲ οὔτε καὶ ἡ στοιχειώδης ἐξασφάλιση τῆς «συμφώνου γνώμης» τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ὀργανισμοῦ. Στὸ παρελθόν, ἡ Διοίκησις μπορούσε νὰ ἐπεμβαίνει, ἀλλὰ μόνον σὲ καθορισμένες περιπτώσεις, καὶ μόνον μὲ ἐκδοσὴ ἀποφάσεως, πράγμα ποὺ ἐλέγχου. Μὲ τὶς παρούσες διατάξεις, τὰ πάντα ρυθμίζονται δικτατορικὰ, ἀφοῦ ὄχι μόνον τὸ περιεχόμενον τῶν ὀργανωτικῶν καὶ ασφαλιστικῶν διατάξεων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κρίσιν τῆς Διοικήσεως, ἀλλὰ ὅλη γενικώτερα ἡ ζωὴ τοῦ ὀργανισμοῦ, διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ. Ἀποδυναμώνεται τὸ δικαίωμα τῶν ασφαλισμένων νὰ ρυθμίζουν τὰ θέματα τῶν ασφαλιστικῶν τους ὀργανισμῶν κατὰ «οἰκείαν» βούλησιν, ὑποδουλώνονται πλήρως τὰ πάσης φύσεως ὄργανα διοικήσεως στὶς θελήσεις τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκβασὴ τῆς ἀρμοδιότητός τους καθορίζεται ἀπὸ τὸ Β.Δ. Παραλύει ἡ ἐλευθερία δράσεως τῶν ασφαλιστικῶν ταμείων μιὰ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ὀργάνωσις καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῶν κεφαλαίων τους — ποὺ ἀποτελοῦνται κυρίως ἀπὸ τὶς εἰσφορὰς τῶν ασφαλισμένων — δὲν ἀποφασίζεται ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τους, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Β.Δ. Εὐλογία καὶ ἐπιβεβλημένη ἡ κρατικὴ ἐποπτεία. Ἀλλὰ μόνον πρὸς μιὰ κατεύθυνσιν: τὴν κατεύθυνσιν τῆς προστασίας τῶν ασφαλισμένων ἀπὸ ἐνδεχόμενες ἀσθαλίες περὶ τὴ διαχείρισιν καὶ τὴν λειτουργίαν

γία τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν κατὰ τρόπο μὴ ἀντιτιθέμενο πρὸς τὴ νομιμότητα καὶ τὶς ἀρχὲς τῆς χρηστῆς διοικήσεως.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Νόμος 2868 ποὺ βασικὰ ἰσχύει μέχρι σήμερα, προέβλεπε τὸν κρατικὸ ἔλεγχο σὰν πραγματικὸ μέσο προστασίας τῶν ἀσφαλισμένων. Τὸ ἄρθρο 27 ἀντίθετα, τὸν χρησιμοποιεῖ σὰν μέσο ἀνάμιξης τῆς Διοικήσεως, στὴν Ὁργάνωση τῶν Ὁργανισμῶν κατὰ τρόπο ἀσφυκτικὸ γιὰ τὴ ζωὴ τους σὰν τρόπο καταδυναστεύσεως τῶν ἀσφαλισμένων.

Παρ. 6. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τὰ πάσης φύσεως συλλογικὰ ὄργανα τῶν Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, διορίζονται ἐκ πίνακος περιλαμβάνοντος κατὰ περίπτωσιν, ἀριθμὸν ὑποψηφίων διπλασίου τῶν διοριστέων. Ὁ πίναξ οὗτος ὑποβάλλεται προσκλήσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρῳ 7 παρ. 2 τοῦ Ν. 3239)55 προβλεπομένων οἰκείων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἡ ὑπόδειξις τῶν διοριστέων ἐργοδοτικῶν ἐκπροσώπων προβλέπεται ὑπὸ τῶν καταστατικῶν διατάξεων τῶν οἰκείων ὡς ἄνω Ὁργανισμῶν.

Τὸ 1922, πρὶν ἀπὸ 40 ὀλόκληρα χρόνια, ὁ Νόμος 2868 καθιστοῦσε ὑποχρεωτικὴ τὴν ἐκπρόσωψη τῶν ἀσφαλισμένων στὰ ἀσφαλιστικὰ τους ταμεῖα, προβλέποντας ὅτι τὰ 2)3 τῶν ἐκπροσώπων τὰ ὑποδείκνυαν οἱ ἀσφαλισμένοι καὶ τὸ ὑπόλοιπο 1)3 τὸ κράτος καὶ οἱ ἐργοδότες. Χωρὶς στὸ μεταξύ διάστημα νὰ προκύψει ἀνάγκη ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους ἀπὸ ἀφορμὲς διαχειριστικῆς ἀνωμαλίας καὶ ἀτασθαλίας, χωρὶς μάλιστα οὔτε ἓνα κρούσμα τέτοιας μορφῆς νὰ παρουσιαστε. Ὁ νόμος 3239 θεωρεῖ ἀναγκαῖα τὴ διαφορετικὴ ρύθμιση τοῦ θέματος. Τὴ φυσιολογικὴ ἐκπρόσωψη τῶν ἀσφαλισμένων στὰ ταμεῖα ποὺ μὲ θυσιῆς οἰκονομικῆς ὀλόκληρης ζωῆς ἱδρυσαν καὶ συντηροῦν, ἔρχεται ἡ παράγραφος 6 τοῦ ἄρθρου 27 νὰ τὴν καταργήσει καὶ νὰ θεσπίσει τὴν ὑπόδειξη καὶ τὸν διορισμὸ τῶν ἐκπροσώπων ἀπὸ τὴν ΓΣΕΕ.

Τὸ μέτρο εἶναι ἀπόλυτα ἀπαράδεκτο καὶ γεννάει πολλὰ ἐρωτηματικὰ πρὸς τὴν αἰτία, ποὺ τὰ ὑπαγορεύει. Πάντως ἓνα πράγμα εἶναι δυνατόν ἀπὸ τώρα νὰ λεχθεῖ, ἀνεξάρτητα ἀπ' τὸ ἂν τὸ ἄρθρο 27 πρόκειται ν' ἀποσυρθεῖ ὅπως φημολογεῖται ἢ ὄχι: Μὲ τὴ ρύθμιση αὐτὴ τὴν ἀπαράδεκτη καὶ μεροληπτικὴ, ὅπως στὸ τελευταῖο ἐδάφιο φαίνεται, οἱ ἐργοδότες ἐξαιροῦνται ἀπὸ τὴν ὑποχρεω-

τικὴ ἐκπρόσωψη, περιέρχονται τὰ ταμεῖα τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶν στὴ διάθεση τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας.

Ἀπὸ τὸν ν. 3239 ὀρίζεται ὅτι εἶναι δυνατόν μὲ συλλογικὴ σύμβαση νὰ προβλεφθεῖ ἡ εἴσπραξη εἰσφορᾶς τοῦ 1/2 ἡμερομισθίου ὑπὲρ ἐπαγγελματικῶν σωματείων μέσῳ τοῦ ἐργοδότη (μὲ κρατήσεις). Δυνάμει τῆς διατάξεως αὐτῆς, συνομολογήθηκε τὴν 1η Ἰουνίου 1962 γενικὴ συλλογικὴ σύμβαση ποὺ, ὅμως, καθιερώνει σὰν ὑποχρεωτικὴ τὴν παραπάνω εἰσφορὰ γιὰ ὅλους τοὺς ἐργαζόμενους, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ἂν ὑπάρχουν σὲ σωματεῖα ἢ ὄχι. Τὸ ὅτι ἡ εἰσφορὰ αὐτὴ κατὰ τὸ Ν. 3239 ἦταν δυναμικὴ καὶ ἡ πάρα πάνω συλλογικὴ σύμβαση τὴν κατέστησε ὑποχρεωτικὴ, καταφαίνεται ἀπὸ τὴ διατύπωση τῶν σχετικῶν ἄρθρων: Ἐνῶ στὴν πρώτη περίπτωση, κάθε ἐργάτης ποὺ ἀποδεχόταν τὴν εἰσφορὰ ἔπρεπε νὰ καταθέσει μέσα σὲ ὀρισμένη προθεσμία δήλωση θετικῆς ἀποδοχῆς, στὴ δεύτερη, δήλωση κατατίθεται μόνο ἂν ἔχει ἀρνητικὸ πειριεχόμενον. Καθιερώνεται ἐπομένως ὑποχρεωτικὰ μὲ δυνατότητα μὲν ἀποφυγῆς, ἀλλὰ μὲ τὶς γνωστὲς συνέπειες τοῦ πολιτικοῦ χαρακτηρισμοῦ. Ἐξ ἄλλου, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψη τὶς 23 Ὁμοσπονδίες ποὺ βρίσκονται ἐκτὸς τῆς δυνάμεως τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας, καὶ ὅτι παρ' ὅλο τοῦτο τὰ μέλη τους ἔχουν ἐπίσης τὴν ὑποχρέωση τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ «ἐπαγγελματικῶν σωματείων» στὰ ὁποῖα οἱ παραπάνω Ὁμοσπονδίες δὲν περιλαμβάνονται, κατανοοῦμε πλήρως τὸ μέγεθος τῆς δωρεᾶς πρὸς τὴν Γενικὴ Συνομοσπονδία, ὅπως, ἐπίσης, καὶ τ' ἀνταλλάγματα ποὺ ζητήθηκαν.

Αὐτὲς εἶναι σὲ γενικὲς γραμμὲς οἱ ἀντιθέσεις τοῦ νομοσχεδίου πρὸς τὶς ἐπιταγὰς τῶν διεθνῶν συμβάσεων - ἐσωτερικῶν νόμων τοῦ κράτους. Εἴτε κατ' εὐθεία καὶ ἀπροκάλυπτα, εἴτε μὲ τήρηση ὀρισμένων προσχημάτων, στρέφεται ἐναντίον τῶν συμβάσεων αὐτῶν. Ἀκόμα, στρέφεται ἐναντίον τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ἀφαιρώντας τῆς δικαιώματα ποὺ ἀπέκτησε μὲ ἀγῶνες καὶ ποῦ, ἀκριβῶς, ἡ προστασία τους, θὰ ἔπρεπε ν' ἀποτελεῖ τὸν σκοπὸ ὁποιασδήποτε νομοθετικῆς προβλέψεως καὶ ρυθμίσεως.

Στρέφεται, τέλος, γι' αὐτὸ τὸν λόγο ἐναντίον τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, ὅπως αὐτὸ καθορίζεται μὲ γνώμονα τὶς ἀνάγκες καὶ τὶς ἐπιδιώξεις ὄχι μιᾶς μερίδας ἀνθρώπων ἀλλὰ ὀλοκλήρου τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ.

